

B.Dolenc: Sveti Janez Henrik Newman

Svetnik, ki nagovarja srca

13. maj: ZAČETEK OXFORDSKEGA GIBANJA ZA PRENOVO CERKVE

Včeraj smo slišali, da se je potovanje po Sredozemlju za Janeza Henrika Newmana kljub bolezni na Siciliji srečno končalo. Preizkušnja mu je vlila še več moči in skupaj z nekaterimi prijatelji je sklenil, da gre v boj na Boga, za Božjo stvar, za duhovno prenovo Angleške cerkve, ki jo je močno ljubil in ji s predanostjo služil.

Leta 1833 je angleška vlada odločno in glasno potrkala na vrata državne Anglikanske cerkve in oblastno posegla v njene notranje zadeve. Oxfordski učitelji, ki so bili hkrati duhovniki, so čutili, da ne morejo več molčati. Sprožili so versko prenovitveno gibanje, ki je postalo znano kot »oxfordsko gibanje«. Ni bilo nenavadno, da je ravno Oxford postal izhodišče verske preнове in ji posodil ime. Koz univerzitetno mesto je bil nekakšen dom in trdnjava Angleške Cerkve.

Janez Henrik Newman in somišljeniki so se domislili tudi načina, kako širiti svoje misli. Začeli so izdajati niz lističev ali zgibank, na katerih so objavljali svoje kritične in spodbudne spise.

Prvi članek te vrste, naslovljen na duhovnike, je bil izpod peresa Janeza Henrika. V njem je zapisal: »Sem le eden izmed vas - duhovnik. Moram spregovoriti, ker so časi zelo hudi, pa se nihče ne oglasi.« Nadaljeval je, da je Cerkev v veliki nevarnosti. Ogroža jo država. Zato se morajo duhovniki povezati s svojimi škofi, ki so nasledniki apostolov.

Newman in prijatelji so lističe raznosili vsem duhovnikom, ki so jih poznali. Lahko si predstavljamo prizore po župniščih in škofijah, kjer so duhovniki živeli lagodno in udobno, a bolj malo duhovno. Ko so poleg časopisa dobili na mizo še listič s povabilom k duhovnemu boju, k svetosti in odpovedi, niso žareli od zadovoljstva. Toda prvi cilj je bil dosežen. Ljudje so se začeli zanimati. Mnogi so se strinjali z mislimi v razpravah.

Leto 1836 je prineslo spremembe pri Newmanovih domačih. Obe sestri sta se poročili. Maja je nenadoma zbolela in umrla mama. Mož njegove sestre Harriet je bil župnik, privržen oxfordskemu gibanju. V svoji župniji je vnovič prebudil čut za svetost bogoslužja. Kako zelo se je izgubil vsak občutek za sveto, pove dejstvo, da so nedeljski obiskovalci svoje dežnike odlagali kar v krstilnik ob vratih.

Družina se je tako razšla in osrečujoče vezi so se razrahljale. Janez Henrik se je vrnil v Oxford v samsko stanovanje v kolegiju Oriel. Mama je, dokler je živela, večkrat izrazila željo, da se Janez Henrik ustali in si ustvari družino. Tudi vsi drugi, ki so ga poznali, so bili prepričani, da bi bil sijajen družinski človek. Ob takšnih materinih namigih se je le nasmehnil. Ne, ne bo se poročil. A ne zato, ker morda ne bi cenil ljubezni in družinskega življenja. Tudi ni mislil, da je kaj narobe, če se anglikanski duhovniki poročijo. Preprosto je bil prepričan, da je bolje, da ostane sam in da vso ljubezen in vse moči posveča Bogu.

Iz Newmanovih duhovnih spisov:

Gospod, ti si svet v vseh svojih delih. Greh prihaja od mene. Sramujem se tega, ker bi mogel delati dobro, pa delam zlo. Kakšen prepad je med teboj in menoj, moj Stvarnik! Tvoja volja je vedno sveta. Le kako se ti drznem približati? A moram priti k tebi. Poklical me boš k sebi, ko umrem, in me boš sodil. Tvoj križ, o Gospod, razodeva razdaljo med teboj in menoj. Tvoj križ to razdaljo tudi odpravlja.

Kraljica vseh svetnikov - prosi za nas!

Sveti Janez Henrik Newman - prosi za nas!

